

Dronken van Gods liefde?

Voorganger: Ds. Jurjen Zeilstra

Lezingen:

1^e schriftlezing: Hooglied 4:12 - 5:1

2^e schriftlezing: Handelingen 2: 1-24

3^e schriftlezing: Johannes 14: 8-17

Inleiding

Er wordt gauw overheen gelezen dat de leerlingen van Jezus op de dag van het Pinksterfeest worden beschuldigd van dronkenschap. Kennelijk hebben ze een vrolijke uitstraling. ‘Enthousiast’ betekent letterlijk dat een god bezit van je heeft genomen of dat jij in die god bent. Dat klinkt de meesten van ons waarschijnlijk een beetje overdreven in de oren als wij denken aan de wijze waarop wij gewend zijn Pinksteren te vieren. En toch, het is een feest van liefde tussen mensen en God. Wij worden wakker geschud uit een diepe slaap.

Thema: Dronken van Gods liefde?

Gemeente van Christus,

Gemeente van Christus, Doornroosje slaapt. Zij droomt misschien wel dat ze leeft. Maar zij is dood. Zij is dood voor de eeuwigheid, dood voor de werkelijke betekenis elementen van wind, vuur, aarde en water. Doornroosje is dood als het gaat om het vijfde element, letterlijk de *kwintessens*. Zij is dood voor God.¹ Geen haan die haar wakker kraait. Geen entertainer die haar weet te raken in haar ziel, geen muziek die haar doet ontkomen aan het eindeloze draaien van het wiel, dag in dag uit. Het enige dat draait in het paleis waar allen slapen, dat is het spinnenwiel.² Het wiel dat symbool staat voor het zich eindeloos herhalende patroon van hechting en misleiding, waarin een mens gevangen kan raken. Geen Freud en geen Dahli die dat ongedaan kunnen maken.³ Zij kunnen haar dromen niet afdoende duiden. Zij kunnen haar niet verlossen. Doornroosje kan zichzelf niet verlossen. Zij is betoverd. Haar hele wereld ligt onder de vloek. Het hele slot slaapt. Zelfs het vuur is gedoofd. De kookpotten zijn gestopt met pruttelen. De samenleving is tot stilstand gekomen. Het enige dat woekert is de haag van doornen rondom het gesloten slot.

Doornroosje is dood, zolang er geen echte prins is die haar wakker kust. Zij wacht al slapende. Zij wacht en wacht, jarenlang. Geen enkele ridder is in staat haar te bereiken. Maar een prins is de zoon van een koning. Zo is de grote Prins van Pinksteren de Zoon van God. Alleen hij is in staat de banvloek te doorbreken met zijn kus. Want alleen hij komt precies op het goede moment. In het sprookje is het juist dan dat honderd jaren zijn verstreken. Het Pinksterfeest wordt gevierd op de vijftigste dag na Pasen. De tijd is vervuld. Het is

de volheid van de tijd. Dit is de dag waarop de joden hun grote voorjaarsogstfeest vieren. Er zijn rijpe vruchten van de inspanningen van de mensen, dankzij de God die leven geeft. Er mag weer genoten worden: ‘Gezegend zijt Gij, Heer van ons leven, Koning der wereld, die het brood uit de aarde doet voortkomen.’ De tuin van de schepping wordt opnieuw ontsloten.

Zo zijn we ineens ook in de wereld van het Hooglied. Ook daar is de vrouw in een tuin opgesloten. Sterker nog, voor haarzelf en al haar liefde wordt het beeld van de afgesloten tuin gebruikt, een verzegelde bron. In een buiteling van beelden wordt dan een paradijs beschreven, heerlijke geuren en vruchten komen je tegemoet. Dit is letterlijk het paradijs. Het woord komt, ook in het Hebreeuws, uit het Perzisch en het is werkelijk het sprookje van duizend-en-een nacht. Omwille van die schoonheid, omwille van dit genieten, omwille van de liefde zelf, is het dat er wordt geroepen: ‘Ontwaak!’ En dan komen de winden en zij waaien vrij door de hof, nu niet langer gesloten...

Wie zich door deze winden laat beroeren, voelt de oerkracht van het Pinksterfeest. Onze huid wordt aangeraakt door een zachte bries. Wij voelen de lippen van de Zoon van God zelf. Eén voor één worden wij teder wakker gekust, wakker tot het eeuwige leven. Wij zijn immers Doornroosje. De kerk is Doornroosje. De mens is beneveld door de vloek van het rad, niet van avontuur, dat denken velen, maar het is het rad van de dood. Alleen, de meeste mensen hebben er totaal geen erg in. Als hamstertjes rennen zij eindeloos voort in hun tredmolentjes. Zij ervaren hoe het wiel draait, dag in dag uit en verslijten dit voor het leven. Zij horen niet hoe de meisjes van Jeruzalem zingen:

Eet, vriend en vriendin!

Drink, en wordt dronken van liefde!⁴

Wonderlijk dat juist de leerlingen van Jezus, die nu apostelen, dat is *gezondenen* worden genoemd en voor wie zich de schepping opnieuw ontsluit, dat juist zij het zijn die worden beschuldigd van dronkenschap. Dit lijkt mij geen toeval. Zij mogen inderdaad dronken worden genoemd. Maar ze zijn niet dronken van de wijn. Zij zijn dronken van Gods liefde. Deze liefde is het die zo krachtig is doorgebroken dat zij zich klaarwakker voelen gekust. Wind en vuur hebben het

isolement, waarin zij zich na de dood van Jezus bevonden, doorbroken. Nu staan zij op en zijn ze in staat tot mensen te spreken, vrolijk en opgewekt en in verstaanbare taal. Waar het op uitloopt is de overwinning op de dood.

God heeft hem [...] tot leven gewekt
en de last van de dood van hem
afgenomen,
want de dood kon zijn macht over hem
niet behouden.⁵

Petrus weet in zijn enthousiasme van geen ophouden. De inhoud van zijn toespraak wordt op Pinksterfeest, in verband met de lengte (hij is nog langer dan wij hebben gehoord), in de meeste kerken flink ingekort, helaas dus ook bij ons. Eigenlijk is dat is jammer, want Amen.

juist daar komen we de diepere motieven van Pinksterfeest op het spoor. Wij vieren niet zomaar een feestje. We vieren geen Pinksterfeest omdat het mooi weer is en de zomer er aan komt. Wat we vieren is dat we zijn wakker gekust door de Zoon van God. Wij zijn opgewekt uit de dood die schijnbaar leven was. Wij worden wakker geroepen, bewust gemaakt van de kostbaarheid van het leven in Gods licht. De elementen van de werkelijkheid krijgen hun betekenis doordat ze worden ontdaan van hun ketenen. We gaan spelen, we gaan zingen, we gaan het leven vieren, ook al kunnen wij de dood niet ontkennen. Maar de macht van die dood, de klemmende dwang, de verlamming van het leven zelf, die is voorgoed weggeblazen door de adem van God. Wij worden geroepen om onze vleugels uit te slaan. Het is het leven zelf dat open gaat.

Noten

¹In het oorspronkelijke sprookje van de gebroeders Grimm, is het de dertiende fee die Doornroosje vervloekt zodat zij op haar vijftiende zal sterven, maar het is de twaalfde fee die de vloek kan verzachten en zorgt dat Doornroosje niet zal sterven, maar wel honderd jaar zal slapen. Weissenberg-Seebohm, A. (et al. red.), *Grimm, sprookjes voor kind en gezin*, Rotterdam 2001, 136-139.

²Cf. het rad van samsara in het boeddhisme, eeuwige wenteling van hechting en wedergeboorte, waar alleen verlichting een inbreuk op kan maken.

³Cf. Michiel Hiep, *Sleeping Beauty and the Wheel of Samsara*, 120x90 cm, olie op canvas 2014. Het schilderij is als afbeelding opgenomen in: *Imaginaire The Magic*, VII, *Contemporary Magic Realism*, 2014, 62.

⁴Hooglied 5,1c.

⁵Handelingen 2,24.

Figuur 1: Michiel Hiep, Sleeping Beauty and the Wheel of Samsara, 120x90 cm, olie op canvas 2014

Figuur 2: Marc Chagall, Studie bij het Hooglied, IV, 1958 (Chagall Museum Nice)